

Titulli i lëndës: Dijalektologji II

Informatat themelore për lëndën	
Njësia akademike:	Departamenti i Gjuhës dhe Letërsisë Turke
Titulli i lëndës:	Dijalektologji II
Niveli:	BA
Statusi i lëndës:	Obligative
Viti i studimeve:	Viti IV Semestri VIII
Numri i orëve në javë:	2+2
Kreditë ECTS:	6 ECTS
Koha / Vendi:	Sipas orarit, salla 25 - 26
Mësimdhënësi:	Prof.Dr.Ergin JABLE
Të dhënat kontaktuese:	e-mail: erginj@gmail.com
Përshkrimi i lëndës:	Lënda trajton fonetikën, morfologjinë dhe sintaksën e gjuhës të vjetër turke, duke përfshirë edhe sistemin emëror, edhe atë foljor të saj. Trajtohen të gjitha pjesët e ligjëratës, si ato të ndryshueshme, ashtu edhe ato të pandryshueshme. Ofrohet baza gramatikore e gjuhës të vjetër turke.

Qëllimet e lëndës:

Që nga fillimi i shekujve, dialekti Turk është një histori e gjuhës Turke që është përhapur në një zonë shumë të gjerë. Është një udhëtim gjuhësor në rrugë shumë të gjata, të largëta dhe të vështira nga kohët e panjohura që përpiqet të arrijë në shekullin e njëzetë. Qindra monumente, mbishkrime dhe vepra, dokumente, qindra hulumtime mbi to. Për secilën periudhë, vepra dhe vepra të kryera në këto karakteristika gjuhësore e perbman fonetiken, morfologjine, sentaksin dhe fjalorin.

Rezultatet e pritshme të nxënies:

Pas përfundimit të këtij kursi (lënde) studenti do të jetë në gjendje:

- t'i kuptojë proceset themelore dijalektologjike

- t'i analizojë dhe krahasojë elementet themelore dijalektologjike;

- të jetë në gjendje ta shfrytëzojë alfabetin e gjuhes se vjeter Turke për transkriptimin e teksteve në gjuhën moderne Turke

Ngarkesa e studentit (duhet të jetë në përputhje me rezultatet e nxënies së studentit)

Aktiviteti	Orë mësimore	Ditë/Javë	Gjithsej
Ligjëratat		2	15
Teori/Punë në laborator/Ushtime		2	15

Punë praktike		
Përgatitje për test intermediar	8	3
Konsultime me mësimdhënësin	15 min.	10
Puna në terren		
Testi, punimi i seminarit		
Detyrë shtëpie	2	10
Mësimi individual (në bibliotekë apo në shtëpi)	8	3
Përgatitja për provimin final	7	2
Koha e vlerësimit (testi, kuizi, provimi final)	2	2
Projektet, prezantimet, etj.		
Total		148,5 6 ECTS
Metodat e mësimdhënies:	Lënda realizohet përmes ligjëratave dhe ushtrimeve gjatë të cilave do të flitet për temat e ndryshme dhe do të bëhen ushtrime për përvetësimin e tyre.	
Metodat e vlerësimit:	Metodat e vlerësimit dhe kriteret e kalueshmërisë; Vijimi-5% Pjesmarja korrekte ne diskutim-10% Prezentimi- 15 % Testi I pare-10 % Testi I dyte – 10% Provimi perfundimtare – 50 %	
Literatura primare:	<ol style="list-style-type: none"> AKALIN, Mehmet “ Eski Türkçenin Grameri” TDK / Ankara 2007 BERTA, Arpad “ Türk ve Uygur Runik Yazıtlarının Karşılaştırmalı Yayını” TDK / Ankara 2010 CAFEROĞLU, Ahmet, “Türk Dili Tarihi” İstanbul, 2000 DEMİR, N “ Dil, Tarih, Kültür ve Edebiyat Araştırmaları Cilt 1-2” Edge Akademi Yayınları / Ankara 2014 DEMİR, Necati “ Ordu İli ve Yöresi Ağızları” TDK / Ankara 2001 ERCİLASUN, Ahmet Bican “ Türk Alfabeleri” Akçağ Yayınları / Ankara 2005 ERCİLASUN, B. Ahmet, “Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi” Ankara, 2004 ERSOY, Habibe Yazıcı, “ Başkurt Türkçesinde Kip” TDK / Ankara 2014 GÜLSEVİN, G – BOZ, Erdoğan “ Türkçenin Çağdaş Sorunları” Gazi Kitabevi 	

	<p>/ Ankara 2006</p> <p>10. KARAĞAÇ, Günay “ Dil, Tarih ve İnsan” Kitabevi / İstanbul 2008</p> <p>11. KORMAZ, Zeynep “ Zeynep Korkmaz Armağanı – Makaleler” TDK / Ankara 2004</p> <p>12. ÖZTÜRK, Rıdvan “ Yeni Uygur Türkçesi Grameri” TDK / Ankara 2015</p> <p>13. SARI, Mustafa “ Türkçenin Batı Dilleriyle İlişkisi” TDK / Ankara 2008</p> <p>14. BURAN, Ahmet, ALKAYA Ercan “ Çağdaş Türk Lehçeleri” Akçağ Yayınları, Ankara 2020</p>
Literatura shesë:	<p>1. TEKİN, Talat “ Tarihi Türk Yazı Dilleri” TDK / Ankara 2013</p> <p>2. TİKEN, Kamil “ Eski Türkiye Türkçesinde Edatlar, Bağlaçlar, Ünlemler ve Zarf Fiiller” TDK / Ankara 2004</p>

Hartimi i planit mësimor	
Java	Titulli i ligjëratës
Java 1:	Bulgarishtja İdil - Tuna
Java 2:	Karakteristikat Gjuhësore te Kokturkishtja
Java 3:	Karakteristikat Gjuhësore te Uygurishtja
Java 4:	Karakteristikat Gjuhësore te Harezmi
Java 5:	Karakteristikat Gjuhësore te Kipçak
Java 6:	Karakteristikat Gjuhësore te Çagataj
Java 7:	Karakteristikat Gjuhësore te Jakut
Java 8:	Kollokvium
Java 9:	Karakteristikat Gjuhësore te Kirgizishtja dhe Çuvash
Java 10:	Karakteristikat Gjuhësore te Kazakishtja
Java 11:	Karakteristikat Gjuhësore te Turkmenishtja
Java 12:	Karakteristikat Gjuhësore te Azerishtja
Java 13:	Karakteristikat Gjuhësore te Ozbekishtja
Java 14:	Karakteristikat Gjuhësore te Bashkurdishtja

Politikat akademike dhe kodi i sjelljes

Gjatë gjithë këtij kursi, studentët marrin pjesë në mënyrë aktive për të thelluar njohuritë e tyre në këtë fushë. Pas lëndeve studenti zhvillohet përmes punës jashtëshkollore si biblioteka, detyrat e shtëpisë dhe seminari. Mësimet dhe aktivitetet jashtëshkollore (pjesëmarrja / studimi) i ndihmojnë ata të zhvillohen në këtë fushë.

Në literaturën Dijalektologji II, përveç metodave të vjetra, analiza e zhvilluar në periudhat e fundit nuk i injoron metodat e analizës dhe në veçanti të fushave të tjera të shkencës. Përveç kësaj, njohja e fushës dhe përgatitja e aktiviteteve mësimore / jashtë-kurrikulave dhe seminareve në kohë dhe në bazë të rregullta, do të përgatitë studentin për zhvillimin dhe suksesin.